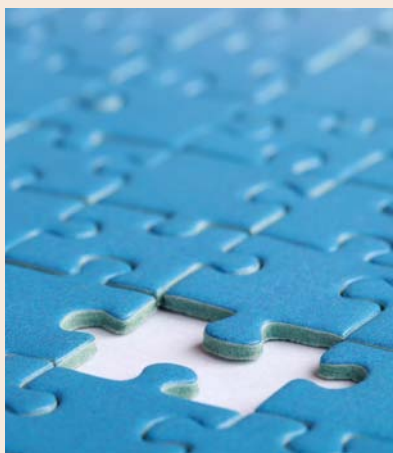

Input // output

Vaardigheden

Allen *et al.* onderzoeken aan de hand van data over mensen uit 22 landen uit 2013 de effecten op arbeidsmarkttuitkomsten van combinaties van vaardigheden die er voor een baan nodig zijn, en vaardigheden die werknemers bezitten. Een combinatie is optimaal wanneer de gevraagde en de bezeten vaardigheden perfect op elkaar aansluiten, maar er kan ook sprake zijn van een overbenutting van vaardigheden, waarbij van de werknemer meer vaardigheden gevraagd worden dan hij eigenlijk bezit, of juist een onderbenutting. Er wordt, na correctie voor het niveau van vaardigheden, opleiding

en andere relevante kenmerken, een sterk positief verband gevonden tussen overbenutting van vaardigheden en respectievelijk salaris, baantevredenheid en de mate van bijscholing. Daarnaast blijkt dat werknemers in de private sector hun vaardigheden gemiddeld vaker overbenutten, terwijl hun collega's in de publieke sector hun vaardigheden juist vaker onderbenutten.

Allen, J., M. Levels en R. van der Velden (2013) Skill mismatch and skill use in developed countries: evidence from the PIAAC study. *ROA Research Memorandum*, 017.

Zorguitgaven

Technologische vooruitgang is verantwoordelijk voor dertig procent van de toename van de zorgkosten, terwijl de toename van de vergoedingen van zorgverzekeringen zes procent van de stijging voor haar rekening neemt. Dit concluderen Fonseca *et al.* aan de hand van empirisch onderzoek met data over de uitgaven aan de gezondheidszorg in de VS over de periode 1965–2005. Terwijl inkomenseffecten slechts vier procent van de stijging verklaren, kan het grootste gedeelte van de stijging worden toegeschreven aan complementariteitseffecten. Dit betekent dat de effecten niet afzonderlijk, maar alleen gezamenlijk de stijging van de zorgkosten verklaren, zodat bijvoorbeeld een stijging van het inkomen zonder een stijging van de technologische vooruitgang niet leidt tot een sterker toenemende zorgconsumptie. Dit kan verklaren waarom de zorgkosten in bepaalde landen harder stijgen dan in andere landen, terwijl bijvoorbeeld de technologische vooruitgang in beide groepen landen bijna gelijk is.

Fonseca, R., P.C. Michaud, A. Kapteyn en T. Galama (2013) Accounting for the rise of health spending and longevity. *IZA Discussion Paper*, 7622.

Zuiniger

Vaak wordt verondersteld dat huishoudens met twee auto's die verschillen in brandstofgebruik reageren op veranderingen van brandstofprijzen door vaker voor de meest zuinige auto te kiezen. Borger *et al.* schatten deze gedragsreactie aan de hand van een empirisch model met data over Deense huishoudens met twee auto's over de periode 2004–2008. Het blijkt dat de gevoeligheid van het autogebruik voor veranderingen in brandstofprijzen veel lager is, wanneer gecorrigeerd wordt voor deze substitutie van auto's. Modellen die hier niet voor corrigeren, overschatten de reacties van huishoudens op veranderingen in brandstofprijzen systematisch.

Borger, B. de, I. Mulalic en J. Rouwendal (2013) Substitution between cars within the household. *Tinbergen Institute Discussion Paper*, 158.

Monetair

Tijdens de crisis stond de beleidsrente in veel landen dichtbij nul procent, waardoor centrale banken alternatieve instrumenten voor monetair beleid moesten inschakelen. Een van deze instrumenten is de zogenaamde *policy rate guidance*, waarbij de centrale bank informatie geeft over de toekomstige beleidsrente en zo de marktresntes probeert te beïnvloeden. Op basis van gegevens over de periode 1998–2013 onderzoekt Moessner hoe sterk de staatsobligatierentes in Canada en het Verenigd Koninkrijk reageren op onverwachte monetaire beleidsinformatie vanuit de Verenigde Staten. Wat blijkt is dat de obligatierentes in Canada minder gevoelig zijn dan in het Verenigd Koninkrijk. Daarop concludeert de auteur dat het Canadese monetaire beleid tijdens de crisis minder aan effectiviteit heeft ingeboet dan het Britse.

Moessner, R. (2013) Effect of the zero lower bound on bond yield sensitivity to news in Canada in comparison with the UK and US. *DNB Working Paper*, 395.

Technici

In de komende vijf jaar ligt de instroom van technische arbeidskrachten naar verwachting 30,6 procent lager dan de vraag naar nieuw technisch personeel. Een van de oorzaken voor dit tekort is dat slechts 44 procent van de technisch opgeleiden gaat werken in een technisch

31%

Tekort instroom
technische arbeidskrachten

beroep in de technische sector. Ook vrijwillige baanwisselingen later in de loopbaan zorgen voor het weglekken van technici naar andere sectoren.

SEO (2013) *Monitor technische arbeidsmarkt 2013*. Amsterdam: SEO Economisch Onderzoek.

Overstroming

De watersnoodramp die Nederland in 1953 trof had een negatief effect op de bevolkingsgroei op de korte termijn, maar geen direct effect op de lange termijn. Dit concluderen Husby *et al.* op basis van empirisch onderzoek aan de hand van gegevens van de bevolking van alle Nederlandse gemeenten over de periode 1947–2000. In het jaar na de ramp kenden getroffen gemeenten gemiddeld een 0,6 procent lagere bevolkingsgroei dan andere gemeenten. Op de lange termijn wordt echter een 0,75 procent hogere bevolkingsgroei gevonden. Dit indirecte effect van de watersnoodramp wordt veroorzaakt door de aanleg van de Deltawerken, die zorgden voor een veiligere leefomgeving, een betere infrastructuur en de beschikbaarheid van nieuw ontgonnen land.

Husby, T.G., H.L.F. de Groot, M.W. Hofkes en M.I. Dröes (2013) *Do floods have permanent effects? Evidence from the Netherlands*. Tinbergen Institute Discussion Paper, 159.

Governance

Welke invloed heeft *corporate governance*, ofwel de regels die potentiële conflicten tussen managers en aandeelhouders beperken, op de hoogte van de kapitalisatiegraad van banken? Anginer *et al.* onderzoeken dit aan de hand van een steekproef van internationale banken over de periode 2003–2011. Uit de resultaten blijkt dat een gemiddelde grootte van de raad van toezicht, een scheiding van de functies van CEO en voorzitter van de raad van toezicht en het ontbreken van maatregelen om overnames te verhinderen samengaan met een lagere kapitalisatiegraad. Hieruit concluderen de auteurs dat ‘goede’ corporate governance, dus een regelstructuur die ervoor zorgt dat bankmanagers handelen in het belang van de aandeelhouder, juist leidt tot lagere kapitaalbuffers en daarmee instabieler banken.

Anginer, D., A. Demircuc-Kunt, H. Huizinga en K. Ma (2013) *How does corporate governance affect bank capitalization strategies? European Banking Center Discussion Paper, 011 en CentER Discussion Paper, 054*.

Identiteitsfraude

In 2012 gaf 1,5 procent van alle Nederlanders van vijftien jaar en ouder aan te maken hebben gehad met identiteitsfraude bij financiële zaken, wat neerkomt op ruim 200.000 personen. Dit gebeurde bij een betaalautoomaat of een bank, het zogenaamde *skimming*, of via internet,

Waarschuwingen

De stabiliteit van overheidsfinanciën op de middellange termijn is moeilijk te voorspellen. Van Ewijk *et al.* proberen door middel van een empirische model risicofactoren voor overheidsfinanciën in beeld te brengen en *early warning*-indicatoren te ontwikkelen. Toepassing van het model op de situatie in negen OESO-landen voor de crisis in 2007 geeft een duidelijk onderscheid tussen de landen met potentiële stabiliteitsproblemen zoals Italië, Spanje en Portugal, en landen met stabielere overheidsfinanciën, zoals de VS, het VK, Nederland en België.

Ewijk, C. van, J. Lukkezen en H. Rojas-Romagosa (2013) *Early-warning indicators for debt sustainability*. CPB Policy Brief, 008.

Vergroenen

De Nederlandse economie en vooral de export leunen sterk op sectoren die veel energie en grondstoffen gebruiken, zoals *agro-food*, chemie, metaal en transport. Dit maakt de economie kwetsbaar voor stijgende grondstoffenprijzen door bijvoorbeeld onzekere beschikbaarheid. Ook loopt Nederland achter bij andere landen op het gebied van duurzame innovatie. Dit stelt het Planbureau voor de Leefomgeving in een rapport over hoe de materiële welvaart voor toekomstige generaties op een duurzame manier kan worden veiliggesteld. Het PBL concludeert dat vergroening niet gratis is, maar wel kan leiden tot versterking van de concurrentiepositie.

PBL (2013) *Vergroenen en verdienen*. Op zoek naar kansen voor de Nederlandse economie. Den Haag: Planbureau voor de Leefomgeving.

Sancties

In Duitsland krijgen werklozen die niet voldoen aan de voorwaarden van hun werkloosheidsuitkering, zoals sollicitatieplicht en de plicht tot het volgen van training, te maken met sancties. Daarbij zijn er mildere en zwaardere straffen, waarbij de laatste categorie extra zwaar is voor jongere werklozen voor wie de straf kan oplopen tot een verlies van de uitkering. Van den Berg *et al.* onderzoeken aan de hand van data over Duitse werklozen in de periode 2007–2008 het effect van deze sancties op de snelheid waarmee jonge werklozen een baan vinden. Uit de resultaten blijkt dat beide typen sancties leiden tot een hogere kans om snel een baan te vinden, met name voor de zwaardere sancties. Een deel van dit effect wordt veroorzaakt door de vrees intensiever gecontroleerd te worden na het ontvangen van een sanctie.

Berg, G.J. van den, A. Uhlendorff en J. Wolff (2013) *Sanctions for young welfare recipients*. IZA Discussion Paper, 7630.

Doorwerken

Ongeveer een derde van de gepensioneerde ouderen in Nederland betreedt de arbeidsmarkt weer na het bereiken van de pensioenleeftijd. Dit blijkt uit empirisch onderzoek van Henkens en Van Solinge aan de hand van enquêtes met Nederlandse ouderen over de periode 2001–2011. Zij onderzoeken welke factoren van invloed zijn op de keuze om na de pensioenleeftijd ook werkzaam te zijn. Uit de resultaten blijkt dat de meeste ouderen voornamelijk doorwerken omdat ze genieten van hun werk, terwijl slechts een kleine minderheid aangeeft door te werken vanwege financiële redenen. Daarnaast blijkt dat werken na pensionering vaker voorkomt bij hogeropgeleiden, en lageropgeleiden na hun pensionering vaker kiezen voor een ander soort beroep.

Henkens, K. en H. van Solinge (2013) *Returning to work after retirement. Who, what and why? Netspar Discussion Paper, 029*.

1,5%

Nederlanders slachtoffer van identiteitsfraude

door *phishing*. Hoger opgeleiden geven twee keer zo vaak als lager opgeleiden aan dat ze te maken hebben gehad met identiteitsfraude bij geldzaken.

CBS (2013) *Ruim 200 duizend slachtoffers van skimming of phishing*. CBS Webmagazine, 7 oktober.